

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat 1908. október 24.

222. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

NYOMDA telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

Hivatalos mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A németek tengerészetükről.

Egyik hajósnemzet sem olyan hangosan büszke tengerészetére, mint a német. Évtizedekkel ezelőtt és azóta imponál a Hapag a jelszóval, amely palotáján is ékeskedik: *Mein Feld ist die Welt*, a német császár pedig éppen most tíz év mondta a híres szállóigét: *Unsere Zukunft liegt am Wasser*.

Azóta fokozódik az ország erős rokonszenve tengerészetére iránt, amelyben a német birodalom jövő nagy hatalmi törekvéseinek egyik kiváló eszközt ismerték fel. Ami árthat a német tengerészet jó hírének, nevének a nagyvilágon, azt hazafiasan hallgatja el mindenki Németországban, a sajtó is. Példa rá, hogy a Deutsche Levante Linie tavalyi viselt dolgait az egész német sajtó eltitkolta és az első hír — ekkor is kiméletes formában — akkor szivárgott ki róla, amikor a közgyűlés ellenzéke sajtó jól felfogott érdekében kénytelen volt a kérdések egyikét-másikat napirendre tűzni.

A hamburgi és brémai társaság hajóit méltán kíséri a nemzeti büszkeség tengeri utaikban és érthető, hogy az országban örömmel adták szájról-szájra: a Norddeutscher Lloyd hajói egy év alatt 6 millió tengeri mérföldet futottak be, ami megfelel a föld 278-szor való körülhajózásának.

Annál rosszabbul esik most mindenkinek a német birodalomban, hogy az ideai üzletév kedvezőtlenége folytán más hurokat kénytelenek pengetni. Be kell látniok — és a közvélemény tárgyilagos része ezt el is ismeri — hogy a német hajóstársaságok abbéli törekvésükben, hogy nagyszerűt teremtsenek, hogy csudálatba ejtsék a világot, melynek figyelmét már sikerült maguk felé irányítani, nem jártak el óvatosan, rendelkezéseiket és terveiket rózsás konjunkturális helyzetre alapították és nem vették figyelembe a konjunkturák felett tornósuló sötét felhőket.

Ennek az volt a következménye, hogy a hamburgi társaság kénytelen volt egy nagy rendelését a Harland et Wolff-féle belfasi hajógyárban töröltetni. Az „Amerika” testvérhajóját rendelte volt meg, de kénytelen volt most belátni, hogy annak számára megfelelő foglalkozást nyújtani egyelőre nem képes. Bizony, — folytatja a német vélemény — nem lett volna szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy a túlfeszített vállalkozás az Egyesült-Államokban és Németországban is már régen várja a kimaradhatatlan visszahatást és a tengerészeti túltermelés hatása is esedékessé vált már.

A nagy német társaságok üzemének legkisebb fejlesztése is mindenkor milliókat dob a számításba, ezzel pedig könnyelműen bánni nem lehet anélkül, hogy a bizalom valamelyest meg ne inogjon. Egy elsőrendű oceánhajó, mint a „Kronprincessin Cecilie” vagy a „Kaiser Wilhelm II.” 16 millió dollárba kerül. Az ilyen építkezés alapos számítás igényel, amelyben nem szabad abból a felletevésből kiindulni, hogy a kiegyenlítést nem fogja akadályozni a gazdasági helyzet kedvezőtlen fordulata. Mit ér pl. a Nord. Lloyd dicsősége, hogy a „Kronprincessin Cecilie” hajóján a horgonyvetési helyén, Hobokenban azt az elnevezést adták „Queen of the Sea”, ha a hajóba fektetett tőkét kamatoztatni?

Már az 1907. év jelentékeny visszaesést hozott a német tengerhajózás számára. A hamburgi társaság bruttó bevételei 37-ről 30-ra, a brémaié 36-ról 29-re estek vissza, az osztrák

pedig 10 helyett 6 és 8 $\frac{1}{2}$ helyett 4 $\frac{1}{2}$ -ra zsugorodott össze. Ebben az évben, dacára a nagy visszavándorlásnak, minden esetre legalább egy negyed millió fedélközi utassal kezebbet fog kimutatni a statisztika, mint jelen-teni.

Ilyen körülmények között érthető, hogy a közvélemény valószínűnek fogadja el azt a híresztelést, hogy a Norddeutscher Lloyd pénzügyi kötelezettségeire való tekintettel transzaksióra, esetleg alapos rekonstrukcióra készül. A társaság ezzel szemben hangoztatott kijelentése, hogy tőkeemelés szükségese nem áll fenn, minden esetre egy értelmezendő, hogy „egyelőre bankhitellel is tudunk magunkon segíteni.”

Ha azonban a világforgalmi helyzet hamarosan nem fordul aaposan kedvezőre, úgy hamarosan más eszközökhöz fog nyulni a brémai társaság. — Ezek röviden egybefoglalva a legújabb német vélemények, amelyek — amint látszik — felhagytak az eddigi optimizmusukkal. Hódítás az összes tengereken szép és nagy cél, de minden kockázat nélkül belevágni a legnehezebb vállalkozásokba és minden irányban, sok jóakarattal is kalandosnak mondható.

— **A haditengerészeti költségvetés az osztrák delegációban.** Az osztrák delegáció tegnapi délelőtt a tengerészeti költségvetést tárgyalta.

Schlegel dr. előadó a haditengerészet tekintetében is csatlakozik ahhoz a dicsérethez, amelylyel a hadügyminiszter költségvetését fogadták. Ha a delegációnak az a meggyőződése, hogy a tengerészetre szükség van — és különösen a legutóbbi események s a külügyi helyzet alkalmasak arra, hogy e meggyőződést megerősítsék — akkor meg kell adni a tengerészetnek azt ami fejlesztéséhez szükséges.

Montecuccoli gróf tengernagy, tengerészeti parancsnok kifejti, hogy a tengerészeti költségvetés magvát „a hajóhad kiegészítése” cím képezi. Az erre szükséges kiadások nem a mi akaratunktól függenek, hanem attól, hogy a tekintetbe jövő hatalmak mit fordítanak hajóépítésekre. Ha mások nagy hajókat építenek, kénytelenek vagyunk követni példájukat. Ezért legközelebbi hajóépítéseink 18.000—19.000 tonna nagyságúak lesznek. A hajóépítésből származó szerződéses kötelezettségeink a legutolsó évben 5.8 millióval haladtak túl azt a 14 milliót, ami e címre előirányozva volt, ez évben pedig 11 millió lesz a többszükséglet. Erre fedézetről kell gondoskodni. Háboru esetén a döntés mindenestre a szárazföldön lesz, de a döntésnél az is a mérlegbe esik, hogy a haditengerészet meg tud-e felelni feladatának. — A zászló-kérdés tekintetében közli, hogy erre vonatkozólag két és fél év előtt a két kormányhoz fordult, de azóta semmi értesítést nem kapott, úgy, hogy nem tudja, hogy áll most ez a kérdés. A zászló meghatározása a kormány dolga, de ő feltételezi, hogy döntés előtt a tengerészet vezetőségét is meg fogják kérdezni. Végül kifejti a tengerészeti parancsnok, hogy alkalmas percben felhasznált százmilliókkal megtakaríthatunk ezermilliókat, amibe egy szerencsétlen háboru kerülhet. A világtörténelem azt tanítja, hogy szerencsés háboru még nem tett tönkre egy országot sem.

Exner delegátus arról szól, hogy a tengerészet fejlesztése, a háboru veszedelmétől eltekintve is szükséges, mert az befolyással van az ország ipari haladására. (Igen, de sajnos, csak az osztrák iparéra. — A szerk.) Vé-

gül a tengerészetnél alkalmazott mérnökök érdekében szólal föl.

UJDONSÁGOK.

— **Kuranda Duczi esküvője.** Castellucci Pateras Raul márki november 5-én tartja esküvőjét Abbaziában Kuranda Harriet Mária Angelikával, Kuranda Emilnek, az Adria magyar királyi tengerhajós társaság vezérigazgatójának Duczi néven becézett leányával.

— **A kormányzó az állami altisztekhez.** Tudvalevőleg az állami altisztek és szolgák köszönő táviratot intéztek Nákó Sándor gróf fiemei kormányzóhoz a drágasági pótlék kieszközlése alkalmával, mely a legalantasabb alkalmazottak helyzetét is javította. A kormányzó most a következő választáviratot küldte az állami altisztek és szolgák helybeli bizottságának: „A hozzám intézett szíves üdvözlő táviratot melegen megköszönve, biztosítom a tisztelt bizottságot, hogy nagy örömmre szolgált, hogy az önök által kért pótlékokat kieszközöltem. Legyenek meggyőződve arról, hogy a jövőben is szívesen fogom viselni érdeküket. Nákó Sándor gróf.”

— **Vasuti műhely Kaposvárott.** Szterényi József államtitkár, mint Kaposvárról jelentik értesítette a polgármestert, hogy Kaposvárott 800.000 korona előirányzattal vasuti műhelyt létesített.

— **A Szezei csatorna forgalma 1907-ben.** A csatornatársaság most adta ki a múlt évi üzemi adatait, amelyekből kiemeljük a következőket:

Az év folyamán 4267 hajó ment át a csatornán 14,728.434 tiszta regiszter tonna tartalommal, vagyis 292 hajóval és 1,282,930 tonnával több, mint az előző évben. A forgalmi emelkedésből az oroszok rész az angol lobogót illeti: 1,195.932 tonna. Növekedett a német, görög, olasz, japán, németalföldi, török szíami és svéd hajók forgalma, míg a magyar-osztrák, francia, norvég és orosz lobogó kisebb szerephez jutott. Az osztrák és magyar közös lobogó alatt 439,997 tonnát tartalmazó 129 hajó ment át a csatornán, a többi nemzetek kereskedelmi tengerészetéből: az angol 2651 hajó és 9,495.868 tonna, a német 580 hajó 2.253.651 tonna, a francia 239 hajó 806.786 tonna, a németalföldi 223 hajó 632.089 tonna említendő, amelyek a mi közös lobogónk forgalmát fölülmulják. A magyar és osztrák forgalomban csak az Osztrák Lloyd gőzhajóstársaság érdemel különös említést. A világtengerészet nagy hajóvállalatai a forgalom arányai szerint így következnek egymás után:

Peninsulár et Oriental, Steam Navigation Co., Ocean Steamship Co., China Mutual S. S. Co., Hanza német gőzhajós társaság, City et Hall Lines, Messageries Maritimes, Norddeutscher Lloyd, Clan Line, Hamburg-Amerika Linie, Charente S. S. Co., Britisch India S. S. Co. Ltd., Osztrák Lloyd, Anchor Line, Nederland Stomvaart Mootchappij stb. A csatornatársaság összes bevétele 120,118.521 frank volt, a tiszta nyereség 76,476.026 frankra rugott. A csatorna 621.19 millió frank értékkel szerepel a társaság könyvbeiben.

— **Magyar államvasuti főfelügyelő halála Firencében.** Würtzler Vilmos magyar államvasuti főfelügyelő e hónap 13-án hirtelen elhunyt Firencében. Szeptember közepén indult el Budapestről, hogy szabadság idejét olaszországi utazással egybekötött nagyobb tengeri uton töltsse. Itt Fiumében is időzött néhány na-

pig és baráti körben több estét töltött el a Schenk kávéházban. Fiuméből elutazott egészen Gibraltárig s onnan hazafelé térőben Rómába, Rómából pedig Firenzébe utazott. Ideérkezve, a szállóban átöltözött és sétára indult; a kapuban azonban rosszul lett és kénytelen volt visszatérni szobájába. A szálló személyzete rögtön orvost hívatott, aki azonban már nem tudott rajta segíteni. Halálának körülményeiről többféle kalandos verzió jutott el Budapestre, ezeket azonban megcáfolja az őcsese levelében aki a gyászírre Firenzébe utazott. A holttest kedden érkezett Budapestre.

— **Ujabb raktárépítés Fiumében.** A m. kir. államvasutak fiumei állomásán létesítendő a III/a számú végleges raklár építésére a m. kir. államvasutak igazgatósága versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatokat november 12-én déli 12 órára kell beadni az igazgatóság építési és pályafentartási főosztályánál, a bányapénzt pedig november 11, déli 12 órára kell letenni az igazgatóság központi főpénztáránál. Az összes műszaki iratokat és feltételeket az érdeklődők a m. kir. államvasutak igazgatóságának magasépítmenyű ügyosztályában, a zágrábi üzletvezetőség pályafentartási osztályában vagy a fiumei osztálymérnökségnél tekinthetik meg.

— **A horvát agrárbank fiumei fiókjának veszteségei.** Zágrábból jelentik: A horvát agrárbank fiumei fiókja gabonaspekulációk folytán 250.000 korona veszteséget szenvedett. Ennélfogva Janicsok Milán bankigazgatót elbocsátották és a fiumei fióknak vezetőjét Gyorgyevics Pétert a zágrábi központba helyezték. A horvát agrárbankot 1901-ben alapították s ez idő szerint egy és fél millió korona alapítókéval rendelkezik. A fiumei fiók két év óta működik. A társaság célja elsősorban az úgynevezett Raiffeisen-féle pénztárak alapítása, vidéki terményszöveteknek létesítése, s áru készleteinknek központi eladása s végül a nagyobb birtokoknak parcellázása. Így tehát kétségtelen, hogy a társaság üzletcéljánál fogva gabonaspekulációkba nem szabadott volna bocsátkoznia.

— **Harminc följelentett kereskedő.** A rendőrségen harminc kereskedőt jelentettek fel, mert tanonuaikat nem járatták rendszeresen a tanonciskolába.

— **Meggyanusított kivándorló.** A rendőrség a napokban letartóztott egy Kiss József nevű kassai illetőségű kivándorlót, ki hamis utlevéllel akart kivándorolni. Megvizsgálásakor 1020 koronát s egy 560 dollárról szóló csekket találtak nála. A rendőrség a hamis utlevél miatt a pénz eredete felől is gyanakodott és felvilágosítást kért a kassai hatóságoktól. Onnan most az a válasz érkezett, hogy a közel négyezer koronányi pénzüsszeg tényleg Kissé s hogy örökség útján jutott a kis vagyonhoz. A rendőrség ennélfogva Kisst szabadon bocsátotta.

— **Kettős gázmérgezés Triesztben.** A Judtmann-féle trieszti sörgyár két munkása, a 25 éves Ippolito Angelo és a 26 éves Giacomelli Domokos, kik a gyár telepén levő lakóházban laktak egy közös szobában, tegnap reggel nem kelt fel a szokott időben, mire a gyár kapusa szobájuk felé ment, hogy felkeltesse őket. Alig fogta meg a szobaaíró kilincset, oly erős gázszag csapta meg, hogy visszahökent. A gyár több munkásával együtt rögtön behatolt a szobába, kinyitották az ablakokat és Ippolitot az ágyban, Giacomellit pedig a földön, arca bukva eszméletlenül találták. A rögtön előhívott orvosok élesztési kísérletei Ippolitonál már nem használtak, míg Giacomellit sikerült még életre kelteni és — bár súlyos betegen — a kórházba szállítani. A gázomlást egy a szobában levő repedt gázcső okozta.

— **Egy trieszti magyar gyermek halála esése.** Triesztben a Via dell'Istituto 31. számú ház második emeletén lakik Papp Benő egy trieszti cég utazója feleségével és négy kis gyermekével. A család feje éppen uton van és neje tegnap ebédután beteg kéthónapos csecsemőjének bölcsője mellett ült, midőn egyszerre a szomszédszobából a nyitott ajtón át erős légáramlatot érzett. Átment a szobába és a legnagyobb megdöbbenésére látta, hogy az ablak nyitva áll, egy szék van melléje téve és kis Viktória nevű két éves leánya, ki egy pillanattal előbb szaladt anyjától a másik szobába, nincs ott. Odarohant az ablakhoz és gyermekét az utca kövezetén vérében fetrengve áta. A kis leányt a járőrelők szedték fel és

egy fiatalember a közeli kórházba vitte, ahol megállapították, hogy a kis Papp Viktória az esésben gerincét sértette meg és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Néhány órai kintlódás után a gyönyörű kis göndörhajú leány behalt a sebeibe. A félig örült anyát most szomszédai őrzik, hogy kárt ne tegyen magában.

— **Katonakötelesek jelentkezése.** A városi tanács felszólítja mindazon fiatalembereket, kik az 1890-ik évben születtek, legyenek akár fiúmeiek, akár más illetőségűek, hogy a katonai ügyosztálynál Via Edmondo de Amicis 3. sz. alatt azonnal jelentkezzenek.

— **Hajózási vállalatok mostoha helyzete.** Brémán keresztül az 1908-ik év január 1-től szeptember 30-ig 44,142 ember ment ki Amerikába, míg a múlt év hasonló időszakában 180,421 kivándorló ment ki Amerikába. Épp ilyen az arány Genuán és Hamburgon keresztül irányuló kivándorlásnál. Ezzel szemben körülbelül 800—900.000-re teszik a visszavándorlók számát. Ez a szám azt jelenti, hogy a hajózási vállalatok üzleti helyzete igen mostoha s hogy a régi idők nagy osztléka csak a régi idők emléke fog maradni.

— **Új vasuti üzletvezetőség.** Pécs és Kaposvár, a két jóforgalmu kereskedelmi város élethalál harcot vívnak a minisztérium által tervbe vett vasuti üzletvezetőségek a maguk számára való megkaparításáért. Kaposvár még idejében felírt a kormányhoz, nem mulasztván el felsorolni érdemeit, melyek őt a még csak papiroson levő üzletvezetőségek bírása predestinálják. Ebben a dologban jött most leirat a városhoz Szerényi József államtitkártól, aki a város feliratára azzal válaszolt, hogy az befejezett dolog, hogy az üzletvezetőségek számát szaporítják, azonban még nincs megállapítva, hogy hol állítják fel az üzletvezetőségeket. Az bizonyos, hogy az egyik új üzletvezetőséget a Dunántul valamelyik városa kapja, de hogy melyik, azt még nem döntötték el, hanem amikor a felállításra szükség lesz, akkor úgy állapítják meg, ahogy a vasuti politika kívánja, ahogy a vasut érdekében legalkalmassabb lesz. Kaposvár tehát új tápanyagot nyert reménykedésébe, Pécs pedig duzzog és hallgat.

— **A tengerészeti segélyalap.** A fiumei tengerészeti hatóság 1872 óta, amikor a kiegyezés után a trieszti tengerészeti hatóságtól elvált, nagy összegre fölszaporodott jótékony-célú alapítványt, illetve segítőalapot kezel. A segítőalap kamatait évenként egyszer az elagott tengerészek, vagy özvegyei és árvái között osztják szét. A *fondo di marina di San Nicolo* nevet viselő alap eredete a múlt század harmincas-negyvenes éveire vezethető vissza s kihágást elkövetett tengerészek büntetés-pénzéből keletkezett. A hajóparancsnokok ugyanis fegyelmi joguknál fogva az engedetlen, vagy más egyéb mulasztást elkövető legénységet és tiszteket kisebb-nagyobb pénzbüntetésre ítélték, amit azután a hajónak a trieszti kikötőbe való érkezése után az ottani tengerészeti hatóság pénztárába fizetett be. A befizetett pénzt ott, mint pénzbüntetést kezelték, annélkül hogy hovaforrásáról gondoskodtak volna. Csak a kiegyezés idejében létesítettek belőle jótékony-célú alapot, amelyet igyekeztek gyarapítani. A kiegyezés után a birságalapot a fiumei és trieszti tengerészeti hatóságok közt megosztották. Ilyen formán jutott a fiumei tengerészeti hatóság tekintélyes összegű segítőalaphoz. Társadalmi uton, közadakozással, meg akként is gyarapították az alapot, hogy például a kikötő-illeték husz százalékát az alap növelésére fordították. Ily módon a segítőalap mindig nagyobb lett, úgy hogy az 1907-ik évben már 691.114 korona volt az alap törzsvagyon, amelybe egy nagy fiumei ház értéke is tartozik. A múlt évben a 127.277 korona 59 fillérnyi kamat, stb. jövedelemből hétszázhatvan öreg tengerésznek, özvegynek, árvának nyújtottak kerekcszámban 104.000 korona segítséget s a fönmaradt részt a tőkéhez csatolták. A segítséget mindenkor a tengerészeti hatóság tisztviselőiből alakított bizottság állapítja meg.

— **A horvát bán Budapesten.** Rauch Pál báró horvát bán tegnap reggel Zágrábból Budapestre érkezett és a délelőtti folyamán hosszabb beszélgetést folytatott Wekerle Sándor miniszterelnökkel. Ez alkalommal a bán a Budapesti Tudósítónak irányadó helyről való értesülése szerint részletes jelentést tett a horvát és szlavonországi helyzetről, valamint beszámolt a Bosznia-Hercegovina annektálásával

kapcsolatos hangulatról. A bán előterjesztései megnyugtatók voltak.

— **Egy horvát műtrágyagyár fizetési zavarai.** Az Első horvátországi műtrágyagyár (Zágráb) mintegy 100,000 K tartozással fizetési zavarokba jutott. A cégért az időközben fizetésképtelenné vált Racsics zágrábi bórkereskedő 90,000 K erejéig jóállást vállalt.

— **Adakozás.** Az Adria hajóstársaság 11 koronát adományozott a tengerészek segélyalapjának a „Slavonia” hajó belépőjegyeinek jövedelméből.

— **A kikötőből.** Október 23. Érkezett: „Árpád” magyar gőzös Triesztből üresen.

x **Uj magyar hentes üzlet.** Szathmáry György, a helybeli Baccarich cég volt első segédje, Viccolo della Germania 1. szám alatt a kis vásárcsarnok közelében e hó 20-án magyar hentes üzletet nyitott, hol az összes e szakmába vágó cikkek kitünő minőségben tisztán készítve és kezelve naponta frissen kaphatók. Ajánljuk a törekvő fiatal magyar iparost a fiumei magyarság jóindulatu figyelmébe.

A közönséghez!

1908. október elsejével új előfizetést nyitunk „A Tengerpart”-ra, mely Fiuménak egyetlen, független, a hatalomtól meg nem vásárolt magyar napilapja és öt év óta megalkuvás nélkül küzd itt a fiumei magyarság érdekeiért és törekvéseiért.

„A TENGERPART”

nemsokára *hatodik évfolyamát* kezdi meg és a legutóbbi évek zavaros sajtóviszonyai között egyetlen *állandó* támasza és zászlóvivője volt a fiumei magyarságnak. Igérjük, hogy e célunknak a jövőben kettőzött erővel és buzgalommal fogunk megfelelni és minden lehelletünkkel szolgálni fogjuk a fiumei magyarságot, melynek szeretete és támogatása

„A TENGERPART”

egyedüli talpköve volt eddig és lesz a jövőben is.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre 24 korona

Fél évre 12 „

Negyedévre 6 „

Egy óra 2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

„A TENGERPART”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Távirat ◀▶ Telefon.

A bojkott megszűnéséig nem üritjük ki a szandságot.

BERLIN, okt. 22. A Tageblatt tudósítója táviratozza Konstantinápolyból: Pallavicini örgróf konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet minden figyelmét lekötö a bojkottmozgalom. Illetékes helyen közlik és egy ujság is jelenti mai reggeli számában, hogy Aehrenthal báró utasítására a nagykövet értesítette a portát, hogy csak a bojkott teljes megszűnése után lehet szó a novibazári szandsák végleges kiürítéséről.

Anglia uszítja a törököt.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 23. A konstantinápolyi angol nagykövetnek tegnapi látogatása a portánál döntő fontosságú volt Bulgáriára nézve. Angolország meghatalmazottja ki jelentette, hogy kormánya semmi körülmények között sem megy be a berlini szerződés oymenü önkényes megváltoztatásába, mely az érdekelt hatalmak közös megegyezése nélkül jön létre.

A tárgyalások a portával megakadtak.

PÁRIS, okt. 23. A „Newyork Herald”-nak táviratozzák Konstantinápolyból, hogy a tárgyalások Ausztria-Magyarország és a porta között Bosznia-Hercegovina annexiójának elismerése ügyében tegnap megakadtak. Pallavicini örgróf konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet a konferencián azt kívánta, hogy Törökország vonja vissza tiltakozását az annexió tárgyában és ismerje el a fait accomplit. Ezzel

szemben az osztrák-magyar monarchia kötelezné magát, hogy a konferencián képviselne a porta követeléseit. Kiamil pasa nagyvezír és Tevfik pasa külügyminiszter azt válaszolták, hogy ez az indítvány elfogadhatatlan és csak az ottoman birodalom integritásának elvi alapján tárgyalhatnak, ilyen indítványny. I szemben pedig nem vehetnek részt a további tárgyalásokban. Pallavicini őrgrof csalódottan távozott el, mert még szombaton arról biztosította konstantinápolyi kollégáit, hogy a tárgyalások feltétlenül kedvező eredményre fognak vezetni.

Antiváriban minden csendes.

CETINJE, okt. 23. Minthogy Antiváriban napok óta teljes a csend és a nyugalom, az osztrák-magyar konzulátus előtti őrséget visszavonták.

Szerbia nagy étvágya.

LONDON, okt. 22. A „Times” belgrádi tudósítója láviratozza:

Illetékes helyen közölték velem, hogy Szerbia rendületlenül ragaszkodik álláspontjához és követeli területi kárpótlását. Bosznia déli része Szerbiát illeti, Hercegovina déli vidékei pedig Montenegróhoz csatolandók.

A szerbek az osztrák és magyar kereskedők ellen.

ZIMONY, okt. 23. Az ami három nap óta az osztrák és magyar kereskedők ellen Belgrádban történik, már valósággal az anarkiával határos. Szervezett és megfizetett bandák tartják megszállva az osztrák és magyar kereskedők boltbejáratait, megfenyegetik a bolttulajdonosokat és a személyzetet és inzultálnak mindenkit, aki megkísérli, hogy az illető boltokban valamit bevásároljon. Ha valaki mégis bemegy az üzletbe vásárolni, a kijövetelnél kitépi a kezéből az árut, sárba dobják, tönkre teszik vagy ellopják. És mindez a rendőrség szemelátára történik. A kereskedők hiába fordulnak segítségért az osztrák-magyar követséghez. A követség ismételtlen erélyesen lépett fel a szerb kormánynál, amely orvoslást is ígért, de tényleg nem tett semmit. Dacára annak, hogy a nyilvános csoportosulásokat hatóságilag megtiltották, a rendőrség a kereskedők életét és vagyonát fenyegető bandák ellen nem tesz semmit. Tegnap egy kereskedőt, aki egy vevőjét a tömegben keresztül kikísérte, véresre vertek. Többen már be is csukták boltjaikat, számos más kereskedő pedig előkészületeket tesz a Belgrádból való végleges távozásra.

A fegyverkiviteli tilalmat már érvényesítik.

LINZ, október 23. Egy német hajóstársaságnak gőzösét és két uszályát, amelyek Szerbia számára rendelt töltényekkel vannak megrakva, itt feltartóztatták és a fegyverkiviteli tilalom alapján bevontatták egy a város közelében levő kis kikötőbe.

A csendőrség megerősítése Dalmáciában.

GRAZ, okt. 23. A „Tagespost” jelentése szerint tegnap és ma innét és Stajerország több városából, számos csendőr utazott Triestbe. A dél-ausztriai tartományokból összesen 200 csendőr utazik Triestbe, hogy onnan a dalmát csendőrség megerősítése végett folytassák útjukat Dalmáciába.

Beck báró a királynál.

BUDAPEST, okt. 23. Beck báró osztrák miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett és délelőtt egy órai kihallgatáson volt a királynál. Beck báró osztrák kormányzati ügyekről referált a királynak.

Szallay államtitkár haldoklik.

BUDAPEST, okt. 23. Szallay Péter államtitkár, a posta és távirat vezérigazgatójának állapotában tegnap rosszabbodás állott be és ma betegsége válságosra fordult. Az orvosok nem biznak fölgógyulásában. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert minden órában értesítik a nagybeteg állapotáról.

Uj vesztegetési ügy.

BUDAPEST, okt. 23. A budapesti ügyészség rendelete folytán a fővárosi rendőrség vizsgálatot folytat egy vesztegetési ügyben, melyet Helvey Gyula tisztviselő hozott Barczy polgármester tudomására. (A Kunez-féle vízmérők? — Szerk.) Kajlinger vízvezeteki igazgató ma igen terhelő vallomást tett ez ügyben.

Rendezett tanácsu városok gyűlése.

BUDAPEST, okt. 23. A magyarországi rendezett tanácsu városok hétfőn e hó 26-án tartják meg Budapesten országos kongresszusukat, mely alkalommal megalakítják a polgármesterek országos egyesületét is.

Az oláhok obstruálnak.

N.-ENYED, okt. 23. Alsó-Fehérmegyének ma kezdődött őszi közgyűlésén az oláh tagok teljes számban jelentek meg és a tárgyalás folyamán valóságos obstrukciót kezdtek a leggyeszerűbb tételeknél is. Hosszu oláh beszédeket mondtak, amelyekben elpanaszolták nemzeti sérelmeiket és tiltakoztak népgyűléseik hatósági betiltása ellen. Báró Kemeny Árpád főispán kénytelen volt emiatt a közgyűlést felfüggeszteni.

Nagy tűz a brüsszeli főpostán.

BRÜSSZEL, okt. 23. Ma reggel rövidzárlat miatt kigyulladt a brüsszeli főposta kupujája. A nemzetközi forgalom lebonyolítására szolgáló összes táviróhuzatok hasznavehetetlenek. A tüzet, mely az épület nagy részére átragadt, csak 3 órai nehéz munka után lehetett lokalizálni. A kár igen nagy. Több ember megsebesült az oltásnál.

Nagy betörés a fővárosban.

BUDAPEST, okt. 23. Mára virradó éjjel nagy betörést követtek a Dorottya utcában levő Hüttl Tivadar féle porcellán nagykereskedésben. A tolvajok felfeszítették a Wertneim-szekrényt és több ezer korona értékű készpénzt és számos értékpapírt raboltak el. A betörést csak reggel vették észre.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdővel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvelt találkozó helye.

Magyar Vendéglő

FIUME, Riva Szapáry

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Magyar borok. Kőbányai polgári sör.

Havi előfizetők felvétetnek.

Vendégszobák tengeri kilátással.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Komin Ferenc urtól a Via Germania 2. sz. alatt lévő

Sport-vendéglőt

átvettem. Kérem a n. é. közönséget, hogy azt a bizalmat, melyet Komin Ferenc urral szemben tanusított, reám is átruházní sziveskedjék.

Főtőrekvésem oda rányul, hogy kitűnő házikoszt, valamint itatok és kiszolgálásban a n. é. közönséget kielégítek.

Tisztelettel

Hönsch Pál

a Sport-vendéglő tulajdonosa.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hírneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hárseregye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

divatkülönlegességek

igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich.

Tessék erről, próbavásárlással meggyőződni!

Nemzetközi Panoráma

Fiume, Deák Corso 38.

(a Deák-szálloda mellett.)

Elsőrangú látványosság:

Eredeti színezett művészi fényképfelvételek. Érdekes és tanulságos. A tanulmányi részére fontos és kellemes szórakozás.

E héten a

SVÁJCZ

Bern-Oberland, Interlacken stb.

Nyitva reggel 10-től este 10 óráig.

Azonnal átadó

egy két szobából s fürdőszobából álló lakás teljes két szoba butorral együtt a város központjában. Bővebbet Kohn S. cipőüzletében. Via del Governo.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Eladó butór.

Egy komplet szalon és egy világos keményfából készült uri szoba alig használt állapotban eladó. Cim a kiadóba.

Használt szalongszalon

és konzoltükör olcsón eladó. Cim a kiadóba.

Porto-Ré

(Kraljevica)

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonin. Teljesen újalakítva, új fürdő- és toaletto-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasúti jegyelárúsító és podgyászszállító iroda a házban.

Grand Hôtel. A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasszal, 250 szobával, 30 teremmel, toaletto- s fürdő-helyiségekkel. A régi veencei paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kitűnő francia konyha.

Hôtel Regina (Rome et Suisse). Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhuzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobában. Teljesen újalakítva. — Mérsékelt árak. —

Viktoria szálló. Központi fekvéssel, 2 percnnyire a Szt. Márk tértől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhuzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.

Beaurivage szálló és penzió. A Riva Schiavoni a Doge palota mellett. Teljesen ujonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnnyire Fiumétől.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITŰNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➔ „A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár. ➔

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

Prodám és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villánrhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések. Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco.

Az előkelő idegenek

találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron — és étlap szerint. —

Tulajdonos: Leopold Alfréd.

Hotel Meublé Jolanda

VELENCE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A vaporettok megállóhelye. Gyönyörű kintással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó árak. Családok számára külön megállapodások.

Tulajdonos
Inganni E.

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Új épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2¹/₂-3 lírától fejjebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitűnő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

TELEFON.

Megnyitási jelentés!

Bátorkodom a n. é. közönség szíves figyelmét felhívni pénteken f. hó 23 az „Adria” palotában (Via della Sanità) megnyíló

Élelmicikk

üzletre, és van szerencsém jutányos árak mellett ajánlani legjobb minőségű prágai, kassai és Westphali sonkát, magyar és veronai szalámit, bel- és külföldi felvágottakat, különleges kolbász féléket, mindennemű csemege sajtokat, tejjel hízalt vágott baromfit, (Poulárdokat) valamint válogatott minőségű gyarmatárakat, és különféle déli gyümölcsöket.

Különös figyelembe ajánlom a Gerbeaud (Kugler) féle süteményeket, bonbonokat, és tejszokoládét.

Nagybecsű pártfogást kér kiváló tisztelettel!

HORVÁTH LAJOS.

FIUME ADRIA-PALOTA.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

KIADÓ-TULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Felelős szerkesztő: MURAI JENŐ.

A hölgyközönség figyelmébe!

Értesitem Fiume és környékének úri hölgyközönségét, hogy bécsi bevásárlásomról hazaérkeztem s a legújabb modellekkel és formákkal rendelkezem. Izléses átalakítások is olcsón teljesítenek.

WEISS FANNY

Női kalap divatterme
FIUME, Via Andrássy 13 II. emelet.

Globus Hirlapügynökség.
Ujság-elárúsítás rögtön a
vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Elsőrendű fehérenemű úri és női

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME